

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech (mimo covid-19) za 2. kalendářní týden, 10. - 16. 1. 2021

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/communicable-disease-threat-report-16-jan-2021.pdf>

Communicable disease threats report, 10 - 16 January 2021, week 2

1) Zdravotní hrozby v zemích EU/EEA a Velké Británii

- Lyssavirus – Francie 2019

Francie hlásí případ onemocnění vzteklinou u člověka v roce 2019, Lyssavirus typu 1 (EBLV-1) byl zjištěn u netopýra. Onemocněl 50letý muž, který zemřel v srpnu 2019 na encefalitidu neznámé etiologie. Postmortální metagenomická analýza, která byla provedena jako součást výzkumné studie, identifikovala infekci EBLV-1. V domě žila kolonie netopýrů; muž byl pravděpodobně v kontaktu s netopýry, ačkoli nebyly hlášeny žádné škrábance ani kousnutí. Netopýři již v současnosti v domě nežijí, a proto nebylo možné kolonii dál vyšetřit. Již dříve byly hlášeny dva případy infekce EBLV-1 na Ukrajině (1977) a v Rusku (1985). Tento nový případ je proto prvním případem infekce EBLV-1 u lidí hlášeným ve Francii, přestože EBLV-1 byl dříve izolován u netopýrů a koček ve Francii.

Hodnocení ECDC: Přestože tyto události zůstávají extrémně vzácné, představují lyssaviry netopýrů potenciální vznikající hrozbu v zemích EU/EEA. Obecně se doporučuje vyhnout se manipulaci s netopýry a jejich výkaly. V případě náhodného kontaktu, tj. kousnutí nebo poškrábání, je třeba okamžitě vyhledat lékařskou pomoc. ECDC nedávno zveřejnilo v Eurosurveillance souhrnný přehled o riziku vztekliny, včetně EBLV-1 a 2 a dalších odlišných lyssavirů.

- Spalničky –Mezinárodní situace (Svět) –Monitoring epidemií v Evropě

Od předchozí měsíční aktualizace ve zprávě ECDC o přenosných nemocech (CDTR) ze dne 11. prosince 2020 byly v EU/EEA hlášeny tři nové v Německu. Podle TESSy v lednu až listopadu 2020 navíc Belgie ohlásila dva další případy a Irsko jeden případ. Ostatní státy nové případy spalniček nehlásily. V roce 2021 dosud nebyla hlášena ani žádná úmrtí na spalničky.

Celkem byla evidována v roce 2020 dvě úmrtí, obě z Bulharska. Příslušné aktualizace mimo EU/EEA a Velkou Británii jsou k dispozici pro Regionální kancelář WHO pro Afriku (WHO AFRO) a Panamerickou zdravotnickou organizaci WHO (PAHO).

Rutiní imunizace by měla být i nadále prováděna a udržena (pokud to umožní opatření v současné pandemii onemocnění covid-19). V květnu 2019 klasifikovala WHO výskyt epidemií spalniček v celém evropském regionu jako mimořádnou událost 2. stupně. Dne 29. srpna 2019 Evropská regionální verifikační komise pro eliminaci spalniček a zarděnek (RVC) stanovila poprvé od zahájení procesu verifikace v regionu v roce 2012, že čtyři země (Albánie, Česká republika, Řecko a Velká Británie) ztratily status zemí, kde se nemoc již podařilo eliminovat.

Prohlášení: Měsíční zpráva o spalničkách zveřejněná v CDTR shrnuje nejnovější veřejně dostupné údaje o případech a ohniscích onemocnění, které jsou poskytovány jednotlivými orgány ochrany veřejného zdraví, případně médií. Tato zpráva je doplňkem k měsíční zprávě ECDC o spalničkách a zarděnkách, jež je zpracovávána na základě údajů, které běžně hlásí 30 zemí EU/EEA a Velká Británie do Evropského systému pro hlášení infekčních onemocnění (TESSy). Údaje uvedené ve dvou měsíčních zprávách se mohou lišit.

Epidemiologický souhrn pro země EU/EEA a Velkou Británii:

- Německo hlásilo v roce 2020 celkem 161 případů, s nárůstem o 3 případy od poslední aktualizace (do 13.12.2020).
- Irsko hlásilo v roce 2020 celkem 19 případů (do 2.1.2021), od poslední aktualizace se počet nezvýšil. Podle TESSy od ledna do listopadu 2020 bylo hlášeno 23 případů.

Epidemiologický souhrn pro země mimo EU/EEA a Velkou Británii:

Globální přehled je k dispozici na webových stránkách WHO. Pro několik zemí jsou k dispozici další informace s nejnovějšími dostupnými údaji.

Podle Regionálního úřadu WHO pro Afriku (AFRO) byla od 3.1.2021 hlášena ohniska spalniček v následujících zemích: Angola, Burundi, Kamerun, Středoafrická republika, Čad, Etiopie, Guinea, Keňa, Libérie, Mali, Mozambik, Niger, Nigérie a Jižní Súdán. Hlášení o výskytu spalniček v Demokratické republice Kongo není, vzhledem k probíhající humanitární krizi.

Podle WHO PAHO (Panamerická zdravotnická organizace) mezi 1. a 53. týdnem roku 2020 hlásilo devět zemí regionu 8 720 potvrzených případů spalniček: Brazílie (8442 případů), Mexiko (196 případů), Argentina (61 případů), USA (13 případů), Bolívie (3 případy), Chile (2 případy), Uruguay (2 případy), Kanada (1 případ) a Kolumbie (1 případ). Aktivní ohniska spalniček v současnosti hlásí pouze Brazílie.

Hodnocení ECDC: Podstatný pokles případů spalniček hlášených zeměmi EU/EEA a Velkou Británií po březnu 2020 je v kontrastu s typickým sezónním výskytem spalniček, který na jaře v mírném podnebí vrcholí. Podobný pokles byl ve stejném období pozorován i v jiných zemích po celém světě. Pokles případů onemocnění spalničkami může být vysvětlen nedostatečným hlášením, nedostatečnou diagnostikou nebo opravdu došlo k poklesu onemocnění spalničkami v důsledku přímých nebo nepřímých účinků pandemických opatření proti covid-19. Za současných okolností je zásadní dosažení co nejvyšší možné proočkovanosti, aby se v budoucnu zabránilo dalším epidemiím spalniček.

Akce: ECDC monitoruje situaci ve výskytu spalniček prostřednictvím „epidemic intelligence“ činností, které doplňují pravidelnou měsíční zprávu o výskytu spalniček, zpracovávanou z dat hlášených do Evropského surveillance systému pro hlášení infekčních nemocí (TESSy) ze 30 zemí EU/EEA. ECDC zveřejnilo hodnocení rizik s názvem „Kdo je v EU/EEA ohrožen spalničkami?“ dne 28. května 2019.

2) Zdravotní hrozby v zemích mimo EU/EEA a Velkou Británii

- **MERS-CoV (The Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus)**

Epidemiologický souhrn: V období od 1. ledna 2020 do 12. ledna 2021 bylo v Saúdské Arábii (61), Spojených arabských emirátech (3) a Kataru (1) hlášeno celkem 65 případů onemocnění MERS-CoV, včetně 20 úmrtí (v Saúdské Arábii). Z těchto 65 případů bylo 54 primárních případů (19 z nich hlásilo kontakt s velbloudy) a 11 případů onemocnělo v souvislosti se zdravotní péčí. V roce 2020 bylo 78,7 % ze 61 případů v Saúdské Arábii hlášeno v Rijádu

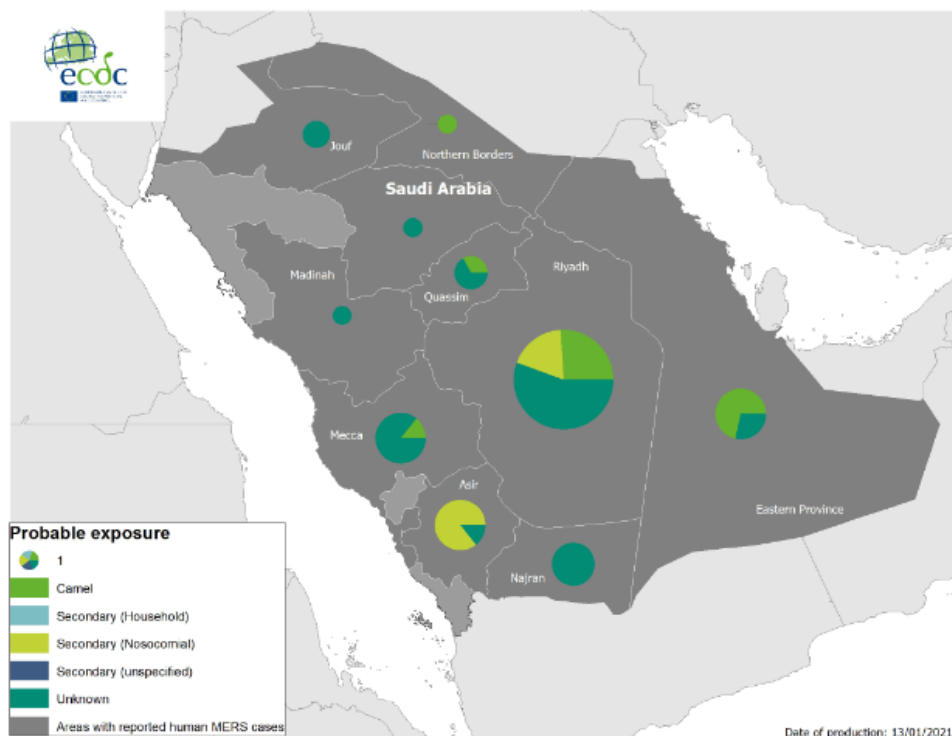
(27), Asiru (7), Východní provincii (7) a Mekce (7). Od dubna 2012 do 12. ledna 2021 bylo celosvětově zaznamenáno 2 581 případů MERS-CoV, včetně 935 úmrtí.

Zdroje: <https://www.ecdc.europa.eu/en/middle-east-respiratory-syndrome-coronavirus>, WHO MERS-CoV, ECDC factsheet for professionals, Ministerstvo zdravotnictví Saúdské Arábie

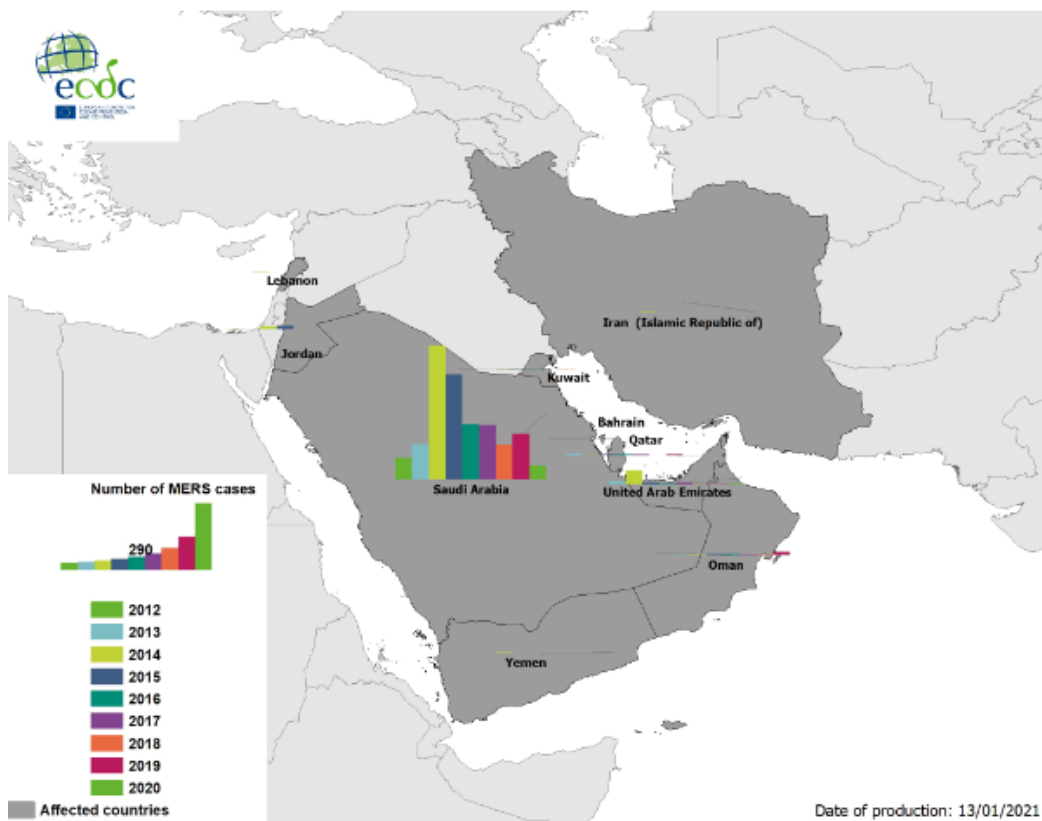
ECDC hodnocení: Případy onemocnění MERS-CoV u lidí jsou i nadále hlášeny na Arabském poloostrově, zejména v Saúdské Arábii. Počet nových případů zjištěných a hlášených prostřednictvím surveillance však klesl na nejnižší úroveň od roku 2014. Riziko trvalého přenosu z člověka na člověka v Evropě zůstává velmi nízké. Současná situace ve výskytu onemocnění MERS-CoV představuje pro EU malé riziko, jak je uvedeno v rychlém hodnocení rizik ECDC zveřejněném dne 29. srpna 2018, které také poskytuje podrobnosti o posledním případě hlášeném v Evropě. ECDC zveřejnilo technickou zprávu o „Připravenosti na mimořádné zdravotní situace pro importované případy vysoce závažných infekčních onemocnění“ v říjnu 2019, která by měla být užitečná pro členské státy EU, které chtějí posoudit úroveň své připravenosti na závažná infekční onemocnění jako je například MERS. ECDC rovněž zveřejnilo „Pokyny k hodnocení rizika přenosu infekčních nemocí v letadle (RAGIDA) -The Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus (MERS-CoV)“ dne 22. ledna 2020.

Akce: ECDC monitoruje tuto hrozbu prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ činností a měsíčně o tomto podává zprávu.

Geografické distribuce potvrzených případů MERS-CoV podle pravděpodobné oblasti infekce a expozice, od 1. ledna 2019 do 12. ledna 2021, zdroj ECDC

Geografická distribuce potvrzených případů MERS-CoV podle země infekce a roku, od dubna 2012 do prosince 2020, zdroj ECDC

- Chřipka –monitoring sezóny 2020/2021

Týden 1/2021 (4. -10. ledna 2021)

Chřipková aktivita zůstala na mezisezónní úrovni. Z 872 vzorků testovaných na chřipkové viry v 1. týdnu 2021 u pacientů s ILI nebo ARI (sentinelové hlášení ze zařízení primární péče) nebyl žádný pozitivní záchyt viru chřipky. Viry chřipky byly sporadicky detekovány z jiných než sentinelových zdrojů (jako jsou nemocnice, školy, zařízení primární péče, která nejsou zapojena do sentinelové surveillance, nebo pečovatelské domy a další instituce). Byly detekovány viry chřipky typu A i typu B. V týdnu 1/2021 nebyly hlášeny žádné hospitalizované laboratorně potvrzené případy onemocnění chřipkou.

Chřipková sezóna v evropském regionu obvykle začínala v tomto týdnu, ale navzdory rozsáhlému a pravidelnému testování na chřipku zůstává hlášená chřipková aktivita stále na velmi nízké úrovni. Je tedy neobvyklé, že v této sezóně je stále hlášena velmi nízká chřipková aktivita.

Přehled sezóny 2020–2021: Pro region jako celek byla aktivita chřipky na základní úrovni.

Celkově bylo na chřipkové viry pozitivně testováno 434 vzorků, osm ze sentinelových zdrojů a 426 ze nesentinelových zdrojů s detekovanými viry typu A (oba podtypy) a typu B (obě linie). Od začátku sezóny bylo hlášeno několik hospitalizovaných laboratorně potvrzených případů chřipky: 10x z JIP (9x virus chřipky typu A a 1x typ B); 3x na odděleních mimo JIP s 1 úmrtím (všechny viry typu B); a 4x těžké akutní respirační infekce (hlášeno v rámci SARI) (3x virus typu B a 1x typu A).

WHO zveřejnila doporučení pro složení vakcín proti chřipce, které mají být použity v sezóně 2020/2021 na severní polokouli. Na základě těchto doporučení byly zařazeny složky viru chřipky A (H1) pdm09, A (H3) a B/Victoria ve srovnání s chřipkovou vakcínou v sezóně 2019/2020 (více:

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/202002_recommendation.pdf?ua=1)

Zdroje: EuroMOMO(<https://www.euromomo.eu/>), Flu News Europe (<https://flunewseurope.org/>), influenzanet (<http://influzanet.info/#page/home>)

Hodnocení ECDC: I přes rozsáhlé a pravidelné testování na chřipku zůstává hlášená chřipková aktivita na velmi nízké úrovni. V tomto období je většinou každoročně pozorován začátek chřipkové sezóny, takže je neobvyklé, že je v této sezóně stále hlášena velmi nízká chřipková aktivita. Pandemie covid-19 ovlivnila v zemích a oblastech evropského regionu chování při vyhledávání zdravotní péče, poskytování zdravotní péče a také testovací postupy a kapacity, což mělo negativní dopad na hlášení chřipkových epidemiologických a virologických údajů během sezóny 2020-2021. Vzhledem k pandemii covid-19 bude nutné chřipkové údaje, které předkládáme, interpretovat opatrně, zejména pokud jde o sezónní modelace.

Akce ECDC: ECDC monitoruje chřipkovou aktivitu v evropském regionu WHO každoročně mezi 40. a 20. kalendářním týdnem. Zveřejňuje svou týdenní zprávu na webových stránkách Flu News Europe.